

Міністерство освіти і науки України

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Український державний університет науки і технологій
Національний університет біоресурсів та природокористування України
Львівський національний університет імені Івана Франка

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

V ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю

«СТВОРЕННЯ, ОХОРОНА, ЗАХИСТ І КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

Присвячено Міжнародному дню інтелектуальної власності

м. Київ, 26 квітня 2022 р.

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2022

C77 Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, (26.04.2022, м. Київ) : ел.збірник / Упоряд.: В.С. Парненко – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 379 с.

Присвячено Міжнародному дню інтелектуальної власності

Опубліковано тези доповідей, у яких розглянуто актуальні питання створення, охорони, захисту та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

Рекомендується науковцям, державним службовцям, підприємцям, юристам, викладачам, студентам та аспірантам, а також усім, хто цікавиться реальними та потенційними тенденціями і проблемами створення, охорони та захисту об'єктів інтелектуальної власності у сучасних умовах.

У конференції взяли участь провідні експерти та вчені наукових установ і навчальних закладів, представники зацікавлених державних органів і громадських організацій.

Матеріали подано в авторській редакції.

Оргкомітет конференції не несе відповідальність за зміст тез, а публікація матеріалів в цьому збірнику не означає, що оргкомітет підтримує чи не підтримує думку авторів.

Збірник тез розміщений за посиланням <https://km.kpi.ua/nauka/tezy-dopovidej/tezi-2022/>

Оформлення обкладинки В. С. Парненко (v.parnenko@kpi.ua)

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету Менеджменту та маркетингу Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Протокол № 10 від 30.05.2022 р.)

© Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2022

© Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України, 2022

©Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2022

©Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, 2022

©Український державний університет науки і технологій, 2022

©Національний університет біоресурсів та природокористування України, 2022

©Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022

© Колектив авторів, 2022

ШАНОВНІ УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ! ВІТАЄМО ВАС!

Висловлюємо Вам подяку за участь у V Всеукраїнській науково-практичній конференції «Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності», присвяченій Міжнародному дню інтелектуальної власності.

Вже третій рік поспіль ми не можемо зустрітися очно. Спочатку ковід, тепер війна, але, незважаючи на це, Ви підтримали цю конференцію. Наша географія розширилась, а ще до нас долучились, як учасники з зон активних бойових дій так і закордонні учасники.

Будемо вдячні за зауваження - вони допоможуть нам вдосконалитись.

Наш лозунг: Інтелектуальна власність - шлях до безпеки та благополуччя!

Тримаємо стрій! Чекаємо на Вас у наступному році!

З ПОВАГОЮ ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ:

Пасічник В. А.	Голова програмного комітету, д.т.н., професор, проректор з наукової роботи КПІ ім. Ігоря Сікорського
Дорошенко О. Ф.	Член програмного комітету, к.ю.н., судовий експерт, директор НДІ інтелектуальної власності НАПрН України
Кравченко М. О.	Член програмного комітету, д.е.н., професор, декан факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського
Гришко І. А.	Член програмного комітету, к.т.н., доцент, в. о. директора механіко-машинобудівного інституту КПІ ім. Ігоря Сікорського
Цимбаленко Я. Ю.	Член програмного комітету, к.д.у., доцент, декан факультету соціології і права КПІ ім. Ігоря Сікорського
Юрчишин О. Я.	Член програмного комітету, к.т.н., доцент, директор Департаменту інновацій та трансферу технологій КПІ ім. Ігоря Сікорського
Войтко С. В.	Член програмного комітету, д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського
Маріц Д. О.	Член програмного комітету, д.ю.н., доцент, завідувач кафедри інтелектуальної власності та приватного права КПІ ім. Ігоря Сікорського
Білоусова Н. О.	Член програмного комітету, к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного та трудового права КНЕУ ім. Вадима Гетьмана
Дорожко Г.К.	Член програмного комітету, к.т.н., заступник директора НДІ інтелектуальної власності НАПрН України
Кодинець А.О.	Член програмного комітету, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри інтелектуальної власності Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Орлюк О. П.	Член програмного комітету, д.ю.н., професор, в. о. директора ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, академік Національної академії правових наук України
Петренко В. О.	Член програмного комітету, доктор технічних наук, заслужений діяч науки і техніки України, професор, професор кафедри інтелектуальної власності та управління проектами Українського державного університету науки і технологій
Піддубний О. Ю.	Член програмного комітету, д.ю.н., доцент, завідувач кафедри цивільного та господарського права Національного університету біоресурсів та природокористування України
Ромашко А. С.	Член програмного комітету, к.т.н., доцент, доцент кафедри конструювання машин НН ММІ, КПІ ім. Ігоря Сікорського
Яворська О. С.	Член програмного комітету, д.ю.н., професор, завідувач кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права Львівського національного університету імені Івана Франка

ЗМІСТ

Секція 1. Патентна справа в Україні.....	9
Андрощук Г. О. Аналіз світової винахідницької та патентної активності 2021 року (глобальний патентний ландшафт).....	10
Войтко С. В. Юрчишин О. Я. Створення й охорона об'єктів права інтелектуальної власності в форс-мажорних умовах.....	20
Гутник А. З., Сомов Д. О., Кузнєцов Ю. М. Використання генетико-морфологічного підходу при створенні об'єктів права інтелектуальної власності.....	23
Капіца Ю.М. Реформа державного управління у сфері інтелектуальної власності та інновацій в умовах зовнішніх загроз.....	27
Кузнєцов Ю. М. Пропозиції щодо підвищення винахідницької діяльності в Україні.....	32
Секція 2. Охорона та експертиза об'єктів інтелектуальної власності.....	35
Андрощук Г. О., Работягова Л. І. Винаходи, створені з використанням штучного інтелекту: законодавче регулювання.....	36
Аралова Н. І. Інформаційні методи підтримки для дослідження вартості об'єктів інтелектуальної власності.....	45
Білоусова Н.О. Питання чинності прав інтелектуальної власності, які підлягають реєстрації.....	49
Верес Шомоши Марианн, Косенко А. П., Перерва П. Г. Зачем защищать интеллектуальную собственность?.....	55
Дмитренко В.В. Про регулювання відносин щодо співіснування торговельних марок.....	62
Когут Н. Д. Правові підходи щодо визначення плагіату у різних видах творів....	68
Мінченко Н. В. Деякі аспекти експертизи торговельних марок, які є назвами лікарських засобів.....	72
Паш Я. В., Білоусова Н.О. Особливості правового статусу торговельних марок із репутацією...78	
Ромашко А.С., Горська К.О., Поладько О.М., Крикун Н.П.	

Махновський Д.С.	
Проблеми законодавчого регулювання охорони конфіденційної інформації у договорах на виконання досліджень і розробок в Україні та нових незалежних державах.....	170
Мироненко Н.	
Теоретичні підходи до кодифікації законодавства в сфері інтелектуальної власності.....	175
Петренко В.О., Юдіна Г.О., Маймур Є.Ф.	
До питання захисту порушених прав інтелектуальної власності.....	182
Ромашко А. С., Дорожко Г. К., Крикун Н.П.	
Війна в Україні та майбутнє світової системи інтелектуальної власності.....	188
Троцька В. М.	
Декомпіляція комп'ютерної програми з метою виправлення помилок: правомірна дія, чи порушення авторського права?.....	193
Улігіна О. В.	
Захист прав на нетипові об'єкти авторського права.....	199
Хоменко І.І.	
Забезпечення кібербезпеки.....	203
Хрідочкін А. В.	
До характеристики специфічних рис адміністративної відповідальності за порушення законодавства у сфері інтелектуальної власності.....	208
Череп А. В., Череп О. Г.	
Переваги та недоліки цифровізації економіки України.....	214
Шабалін А. В.	
Захист права інтелектуальної власності в Японії: на прикладі судових рішень.....	216
Шикір Д.О.	
Аналіз закону України «про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України" в контексті захисту прав інтелектуальної власності в умовах війни.....	219
Штефан О.	
Реалізація деяких принципів при здійсненні захисту прав інтелектуальної власності.....	224
Секція 4. Розпорядження правами інтелектуальної власності, комерціалізація та трансфер технологій: світовий та вітчизняний досвід.....	229
Борко Ю. Л.	
Продаж творів мистецтва: нюанси оподаткування.....	230

Петренко В. О.

д.т.н., професор, магістр права
Український державний університет науки і технологій,
м. Дніпро

Юдіна Г. О.

науковий співробітник, судовий експерт
Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН
України, м. Київ

Маймур Є. Ф.

студентка Інституту права
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
м. Київ

ДО ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПОРУШЕНИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

В епоху глобалізаційних процесів в економіці, з появою нових технологій передачі інформації, розвитком технічного прогресу, виникають нові механізми порушення прав інтелектуальної власності, нові методи незаконного використання результатів інтелектуальної праці. Тому розробка ефективних механізмів захисту порушених прав інтелектуальної власності є актуальною задачею.

Складність боротьби з порушниками прав інтелектуальної власності пов'язана, в першу чергу, з тим, що склад порушень охоплюються нормами цивільного, адміністративного, кримінального та господарського права, що значно ускладнює їх кваліфікацію.

Основні акценти в економіці сьогодні переміщуються на прискорений інноваційний розвиток, перехід до стратегії, що базується на знаннях та інтелекті. Основу такого розвитку становлять інтелектуальні надбання нації,

наукові досягнення, процеси перетворення результатів творчої діяльності у виробництво матеріальних та духовних благ [1, 13].

Захистом прав інтелектуальної власності є правове забезпечення недоторканності цих прав, їх непорушності, а в разі порушення, застосування заходів примусового характеру, спрямованих на відновлення цих прав. Право на захист з'являється у власника прав інтелектуальної власності лише в момент порушення або оспорювання його прав та охоронюваних законом інтересів і реалізується в рамках цивільних, кримінальних та адміністративних правовідносин, які виникли при цьому. Згідно з міжнародними стандартами поняття «захист прав інтелектуальної власності» включає передбачену законодавством діяльність уповноважених країною відповідних органів влади по визнанню, поновленню прав, та усуненню перешкод, що заважають реалізації прав та законних інтересів суб'єктів права інтелектуальної власності [1, 51].

Наша країна взяла курс на інноваційний шлях розвитку, важливим питанням якого є теорія і практика інтелектуальної власності і тому неодмінною умовою цього складного процесу є захист порушених прав інтелектуальної власності та відповідальність за їх порушення.

В сучасних умовах господарювання, з урахуванням глобалізаційних процесів, з швидкоплинними змінами, які відбуваються в усіх сферах діяльності людини, суспільства, на перший план виступають питання ефективного захисту прав інтелектуальної власності та створення надійної системи захисту.

Функціонування такої системи є об'єктивною необхідністю з огляду на потребу забезпечення творцям можливості контролю за використанням власних творів; стимулювання творчої інтелектуальної праці та творчої активності із подальшим впровадженням результатів такої діяльності у соціально-економічний генезис суспільства; активізації інвестиційної та інноваційної діяльності, впровадження досягнень науково-технічного прогресу в усі сфери суспільного життя; створення конкурентного ринкового середовища, надійного захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції з неправомірним використанням об'єктів інтелектуальної власності; захисту

економічної безпеки держави, створення сприятливих умов для трансферу нових технологій; поширення інформації, уникнення втрат внаслідок дублювання зусиль, спрямованих на пошук шляхів вирішення нагальних науково-технологічних і соціально-економічних проблем; забезпечення вільного доступу суспільства до світових інтелектуальних надбань [2].

Вибір способу судового захисту прав інтелектуальної власності, включаючи такі, як вилучення та знищення товарів і матеріалів, введених у цивільний оборот з порушенням права інтелектуальної власності, та знарядь, що використовувалися для виготовлення таких товарів, здійснюється особою, якій належить право інтелектуальної власності. Водночас перевірка відповідності цього способу допущеному порушенню і меті здійснення судового розгляду є обов'язком суду, який має приймати рішення у справі в межах заявлених позовних вимог та з урахуванням фактичних обставин конкретної справи, беручи до уваги як можливість у той чи інший спосіб захистити порушене право, так і необхідність подальшого виконання прийнятого судом рішення.

Зазначене стосується і випадків, коли позивач обирає спосіб захисту, передбачений договором. В такому разі, окрім встановлення обставин того, чи зможе обраний спосіб захисту привести до відновлення порушених, невизнаних чи оспорюваних прав, з урахуванням принципу свободи договору, встановленого статтею 627 Цивільного кодексу України [3], необхідно перевіряти відповідність обраного способу захисту визначеним статті 3 Цивільного кодексу України загальним засадам цивільного законодавства, зокрема: неприпустимості свавільного втручання у сферу особистого життя людини; неприпустимості позбавлення права власності, крім випадків, встановлених Конституцією України та законом; справедливості, добросовісності та розумності.

Частина друга статті 5 ГПК [4] передбачає, що у випадку, якщо закон або договір не визначають ефективного способу захисту порушеного права чи інтересу особи, яка звернулася до суду, суд відповідно до викладеної в позові вимоги такої особи може визначити у своєму рішенні такий спосіб захисту, який не суперечить закону.

При цьому реалізація відповідних повноважень є правом, а не обов'язком суду.

Вказана норма також не передбачає можливості суду при вирішенні спору самостійно визначати належний спосіб захисту, змінюючи при цьому обраний спосіб захисту позивачем, оскільки згідно з частиною першою статті 14 ГПК суд розглядає справи не інакше як за зверненням особи, поданим відповідно до цього Кодексу, в межах заявлених нею вимог і на підставі доказів, поданих учасниками справи або витребуваних судом у передбачених цим Кодексом випадках.

Зазначена норма не може бути розцінена як така, що порушує принцип диспозитивності в господарському судочинстві, оскільки завданням останнього є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, держави [5, 12].

Вивчення та аналіз судової практики вжиття судами заходів забезпечення позову у справах щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності показали, що суди в більшості випадків обґрунтовано приймали рішення про забезпечення позову з урахуванням вимог процесуальних норм, які висуваються до даної процесуальної дії.

Дослідження спорів, пов'язаних із захистом прав на об'єкти інтелектуальної власності, свідчить, що найпоширенішою категорією з-поміж них є спори щодо захисту авторського права та суміжних прав.

Предметом розгляду в справах про захист прав інтелектуальної власності виступають спори про припинення порушення авторського права та суміжних прав, про виплату компенсації за порушення майнових авторських прав, про стягнення заборгованості згідно з договором на використання у комерційній діяльності музичних творів та інших майнових прав, про припинення порушення прав на знаки для товарів і послуг та відшкодування збитків, про порушення прав інтелектуальної власності комерційної назви суб'єкта господарської діяльності та відшкодування збитків, завданих таким порушенням, тощо.

Судочинство відіграє важливу роль щодо захисту прав інтелектуальної

власності [6, 226], у зв'язку з чим удосконалює практику розгляду таких спорів і намагається застосовувати норми матеріального і процесуального права однаково. З часом такий підхід забезпечить швидке і ефективне врегулювання зазначених спорів. Судді постійно підвищують рівень своєї кваліфікації і взаємодіють з Державними органами у сфері інтелектуальної власності. Вирішення всіх проблемних питань в перспективі забезпечить єдиний підхід до врегулювання відносин інтелектуальної власності і захистить їх суб'єктів від неправомірних посягань.

У світовій практиці активно використовують альтернативні засоби розв'язання спорів при порушенні прав інтелектуальної власності, такі як арбітраж та медіація. Позитивним моментом даного способу захисту прав інтелектуальної власності являється те, що адвокати та їхні клієнти мають широку свободу модифікувати цю процедуру з урахуванням їхніх потреб.

Список використаних джерел:

1. Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування. Практичний посібник. /Доріс Лонг, Патриція Рей, Жаров В.О., Шевелева Т.М., Василенко І.Е., Дроб'язко В.С./ К.: «К.І.С.», 2007. 448 с.
2. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: Підручник. 2-ге вид., стер. К.: Знання, 2008. 431 с.
3. Цивільний кодекс України. Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV// Відомості Верховної Ради (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356, поточна редакція від 17.03.2022, підстава № 2120-IX. URL: zakon .rada.gov.ua/ laws /show /435-15 # Text (дата звернення 18.04.2022).
4. Господарський процесуальний Кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 6, ст. 56, поточна редакція від 15.12.2021,

підстава № 1875-IX. URL: zakon .rada.gov.ua/ laws /show /1798-12 # Text.
(дата звернення 18.04.2022).

5. Довідка за результатами аналізу судової статистики та вивчення судової практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності. URL: <https://su.arbitr.go.ua/userfiles./media>. (дата звернення 18.04.2022).

6. Знищення контрафактного товару як спосіб судового захисту прав інтелектуальної власності: КГС ВС. URL: <https://advokatpost.com/znyshchennia-kontrafaktnoho-tovaru-iaak-sposib-sudovoho-zakhystu-prav-intelektualnoi-vlasnosti-khs-vs/>. (дата звернення 18.04.2022).